

**ЗАБРАНА ЗА ПУБЛИКУВАНЕ ДО: 5 юни 2024 г., 06:00 ч.
централноевропейско време**

**Поскъпването на живота и расизмът застрашават основните
права в Европа: Годишният доклад на FRA относно основните
права**

Основните човешки права са изложени на постоянен риск из цяла Европа. Това се дължи на нарастващите нива на бедност, постоянните заплахи срещу демокрацията, широко разпространения расизъм и предизвикателствата, които възникват в контекста на миграцията. Това посочва годишният Доклад на FRA относно основните права. Тези заплахи подчертават необходимостта да се гарантира силна и устойчива защита на основните права в целия ЕС, особено за хората в неравностойно положение. Докладът дава предложения за това как създателите на политики и гражданското общество могат да работят в тандем, с цел да се предотврати социалното изключване и да се изгради по-равностойно и справедливо общество.

Тазгодишният доклад на FRA [относно основните права](#) прави преглед на значимите събития и предизвикателства свързани със защитата на основните права в ЕС през 2023 г. Те включват:

- **Растящи нива на бедност:** нарастващите разходи за енергия и издръжка са довели 1 на всеки 5 души в ЕС под линията на бедност. Въпреки наложените на национално ниво мерки за намаляване на бедността, под особен риск остават децата и уязвимите домакинства, като например ромските семейства, семействата на мигранти и семействата с един родител.
- **Новите правила в областта на миграцията предлагат по-силна защита на основните права по границите на ЕС, но също така пораждат нови рискове:** през 2024 г. ЕС прие нови правила в областта на миграцията и убежището, които дават възможност за по-добро спазване на основните права в ЕС. Те включват правила за наблюдение на основните права по границите на ЕС, правила за закрила на децата и задължение за разследване на всички сигнали за нарушения. През 2023 г. над 4 000 души са загинали или изчезнали в морето — най-големият брой през последните пет години.
- **Заплахи за демокрацията:** прекомерната държавна намеса, по-специално срещу правото на свобода на сдружаване, мирни събирания и изразяване, застрашава гражданското общество. Този феномен, както и липсата на устойчива гражданска ангажираност и високите нива на дезинформация, активно подриват демокрацията в цяла Европа.
- **Растящ антисемитизъм:** терористичните атаки на Хамас в Израел на 7 октомври 2023 г. и военният отговор на Израел в Газа предизвикаха тревожно нарастване на заплахите и насилието срещу евреи в целия ЕС. Появата на антисемитска омраза и насилие буди ужасяващи спомени в целия континент.

- **Растяща нетърпимост:** Нетърпимостта нараства в цяла Европа и засяга много групи, включително мюсюлмани, хора от африкански произход, ромите и мигрантите. Дезинформацията и онлайн платформите усилиха расистките и крайните нагласи.
- **По-широки разделения в дигиталната среда:** По-широкото използване на изкуствения интелект (ИИ) и дигитализацията на обществените услуги рискуват да оставят на заден план уязвими групи като възрастните хора, хората с увреждания, бездомните и ромите. Законодателните промени, включително Законодателния акт на ЕС за изкуствения интелект и Актът за цифровите услуги, както и Конвенцията на Съвета на Европа за изкуствения интелект, имат за цел да отговорят на някои от тези предизвикателства.

FRA отправя следния призив към ЕС и страните членки с цел преодоляване на тези и други подобни проблеми:

- **Да не изоставяме никого:** нека направим така, че мерките за намаляване на бедността и цената на енергията, включително социалното и жилищното подпомагане, да достигат до групите в неравностойно положение.
- **Да укрепим спазването на основните права по границите:** нека подобрим практиките за издирване с цел спасяване на човешки живот в морето. Нека осигурим по-безопасни условия за прием на новопристигнали и установим независим мониторинг за спазването на правата по външните граници на ЕС.
- **Да защитим гражданското общество:** да следим и отчитаме ограниченията в пространството на гражданското общество. Нека защитим лицата, които се борят за защита на правата на човека и свободата на медиите. Систематично да ползваме експертния опит на гражданското общество, като предоставяме достатъчно време за ефективни консултации.
- **Решително да заставаме срещу всички форми на расизъм и свързаната с него нетърпимост:** да припознаваме и да се противопоставяме на системния и дълбоко вкоренен расизъм и свързаната с него нетърпимост в нашите общества. Да продължаваме да събираме данни, които да се използват в законите и политиките за борба с расизма и антисемитизма на ЕС и отделните държави членки. Нека да осигурим по-безопасно онлайн пространство за всички и да предприемем действия срещу онлайн омразата.

Цитат от [Сирпа Раутио](#), директор на Агенцията за Основните Права (FRA):
*„Поляризацията в цяла Европа води до широко разпространена нетърпимост, като създава разединени общества, в които страдат много групи от хора. Нарастващата бедност и заплахите срещу демокрацията допълнително подхранват несигурността и общественото напрежение. Европа обаче има солидна основа в областта на правата на човека, която може да направлява нашите действия. Трябва да обединим усилия и да използваме предимствата, с които разполагаме, за да изградим сигурно и приобщаващо бъдеще, в което да се зачитат правата на всички, **и в което всеки се чувства в безопасност да бъде такъв, какъвто е.**“*

За повече информация се свържете с нас на адрес: media@fra.europa.eu / Тел.: +43 1 580 30 653